

Raport
zespołu oceniającego Państwowej Komisji Akredytacyjnej
z wizytacji przeprowadzonej w dniach 19 – 21 marca 2010 r.
w Instytucie Ekonomii i Zarządzania Politechniki Koszalińskiej
dotyczący oceny jakości kształcenia na kierunku *finanse i rachunkowość*
na poziomie studiów pierwszego stopnia.

Informacje wstępne.

1. Skład Zespołu Oceniającego.

Wizytację przeprowadził Zespół Oceniający PKA w składzie: prof. dr hab. Adam Szewczuk (przewodniczący, ekspert PKA), dr hab. Mieczysław W. Socha (sekretarz PKA), prof. dr hab. Stefan Wrzosek (ekspert PKA), Artur Gawryszewski (ekspert PKA), Monika Adamczyk (przedstawiciel PSRP, ekspert PKA).

2. Krótką informacją o procesie przygotowania do wizytacji i jej przebiegu.

Członkowie Zespołu poprzedzili wizytację zapoznaniem się z Raportem Samooceny przekazanym przez Władze Uczelni, ustaleniem podziału kompetencji w trakcie wizytacji oraz sformułowaniem wstępnie dostrzeżonych problemów. W toku wizytacji Zespół spotkał się z Władzami Uczelni prowadzącej oceniany kierunek, analizował dokumenty zgromadzone wcześniej na potrzeby wizytacji przez Władze Uczelni, a także dodatkowe, o przedstawienie których zwrócono się w trakcie wizytacji, przeprowadził hospitację i spotkania ze studentami oraz spotkanie z pracownikami realizującymi zajęcia na ocenianym kierunku, a także przeanalizował wylosowane prace dyplomowe.

Raport został opracowany na podstawie przedstawionej przez Uczelnię dokumentacji dotyczącej organizacji Uczelni, spraw kadrowych oraz toku studiów, a także rozmów przeprowadzonych z Władzami Wydziału oraz jego pracownikami

Załącznik Nr 1 - Podstawa prawna wizytacji.

Część I. Uczelnia i jednostka prowadząca oceniany kierunek studiów oraz ich organy.

1. Ocena misji i strategii uczelni, pozycji uczelni w środowisku oraz jej roli i miejsca na rynku edukacyjnym, ze szczególnym uwzględnieniem znaczenia jakości kształcenia i ocenianego kierunku studiów.

Politechnika Koszalińska jest publiczną szkołą wyższą, posiadającą osobowość prawną, a nadzór nad nią sprawuje Minister Nauki i Szkolnictwa Wyższego. Została utworzona na podstawie rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 8 czerwca 1968 r. (Dz. U. Nr 18, poz. 115), jako *Wyższa Szkoła Inżynierska*, która na mocy ustawy z dnia 4 lipca 1996 roku o zmianie nazw niektórych wyższych szkół inżynierskich (Dz. U. Nr 100, poz. 463) otrzymała nazwę *Politechnika Koszalińska*. Siedzibą uczelni jest Koszalin. Uczelnia działa na podstawie ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. *Prawo o szkolnictwie wyższym* oraz Statutu Uczelni.

Misja, jako zbiór celów kierunkowych realizowanych przez władze Politechniki Koszalińskiej, w której w ramach działalności dydaktycznej Instytutu Ekonomii i Zarządzania jest m.in. realizowany kierunek „*zarządzanie*”, inspirowane troską o rozwój wartości etycznych wśród całej społeczności akademickiej. Uczelnia stara się to czynić poprzez podmiotowe, pełne szacunku traktowanie studentów, osobisty przykład nauczycieli akademickich, a także zapewnienie kontaktu z aktualnymi trendami

współczesnej myśli ekonomicznej, jakże ważnej dla wielokierunkowego rozwoju osobowości absolwenta wyższej uczelni.

Misją Politechniki Koszalińskiej jest kształcenie społeczeństwa, prowadzenie badań naukowych, wdrażanie wyników badań do gospodarki oraz udział w życiu społecznym, zapewniające Uczelni przyczynianie się do rozwoju regionu, kraju i świata, a absolwentom zdolność do wypełniania funkcji zawodowych i społecznych przez całe aktywne życie. Politechnika Koszalińska, uznając za podstawowe zasady humanizmu i tolerancji światopoglądowej, wolności i niezależności prowadzenia badań naukowych, równości dostępu do kształcenia dla wszystkich grup społecznych, przyjmuje na siebie obowiązek nieustannego dostosowania i unowocześniania oferty badawczej, dydaktycznej i kształcenia ustawicznego w zgodzie z tymi zasadami oraz rozwojem technicznym, kulturowym, potrzebami rynku pracy, gospodarki oraz zasadami współpracy regionalnej i krajowej.

Politechnika Koszalińska posiada własną strategię działania i rozwoju, stanowi ona w dużym stopniu konkretyzację misji Uczelni. Kierunkowe cele strategiczne mają charakter wieloaspektowy i dotyczą m.in.:

1. Objęcia działalnością rekrutacyjną obszaru Polski północnej i północno – zachodniej.
2. Stworzenia specjalizacji naukowych charakterystycznych dla Uczelni.
3. Utworzenia sześciu silnych podstawowych jednostek organizacyjnych – wydziałów.
4. Zapewnienia pełnej akademickości uczelni.
5. Zapewnienia jakości kształcenia gwarantującego pozycję konkurencyjną.
6. Zbudowania bazy materialnej dla potrzeb kształcenia i badań.
7. Rozwinięcia struktury IT do poziomu umożliwiającego dostęp do krajowych i światowych źródeł informacji oraz prowadzenie kształcenia w systemie e-learning.
8. Ugruntowania demokracji akademickiej.
9. Wzrostu oddziaływania wychowawczego na studentów.
10. Osiągnięcia przez Uczelnię pozycji silnego ośrodka opiniotwórczego.
11. Unowocześnienia zarządzania Uczelnią.
12. Zwiększenia harmonii współdziałania i więzi wewnętrznych środowiska akademickiego.

Na terenie Polski północnej i północno-zachodniej Politechnika Koszalińska jest największą szkołą wyższą. Na 21 kierunkach studiów kształci ponad 10 000 studentów, a jej wiodąca rola na lokalnym rynku edukacyjnym jest znacząca. Region koszaliński potrzebuje ekonomistów dobrze wykształconych, a Instytut Ekonomii i Zarządzania wychodzi naprzeciw tym oczekiwaniom.

2. Ocena zgodności kompetencji organów uczelni oraz jednostki prowadzącej oceniany kierunek studiów, zwanej dalej jednostką, określonych przepisami wewnętrznymi uczelni i podejmowanych działań z obowiązującymi powszechnie przepisami prawa.

Organy Uczelni oraz Wydziału zostały powołane zgodnie z przepisami wewnętrznymi Uczelni. Z okazanych dokumentów wynika, iż aktualny skład Senatu Uczelni nie jest zgodny z przepisami art. 61 ust. 3 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym. W skład Senatu wchodzi 51 osób w tym 9 przedstawicieli studentów i 1 przedstawiciel uczestników studiów doktoranckich, a więc udział przedstawicieli studentów i doktorantów w Senacie jest mniejszy niż 20%. Posiedzenia Senatu zwoływane są przynajmniej raz w miesiącu, co jest zgodne ze Statutem Uczelni.

Analiza dokumentacji wykazała, iż Senat wywiązuje się z obowiązków ustawowych określonych w **art. 130 ust. 2 ustawy (Uchwała Senatu Politechniki Koszalińskiej z dnia 16 listopada 2005 r. w sprawie wymiaru zajęć dydaktycznych, zasad obliczania godzin**

dydaktycznych i rozliczania czasu pracy nauczycieli akademickich oraz finansowania wynagrodzeń za niektóre prace wykonywane przez pracowników Politechniki Koszalińskiej) oraz art. 169 ust. 2 (Uchwała nr 29/2008 Senatu Politechniki Koszalińskiej z dnia 30 kwietnia 2008 r. w sprawie zasad rekrutacji na I rok studiów pierwszego i drugiego stopnia w trybie stacjonarnym i niestacjonarnym w Politechnice Koszalińskiej w roku akademickim 2009/2010).

Rektorem Uczelni jest prof. dr hab. inż. Tomasz Krzyżyński wybrany przez Kolegium Elektorów Politechniki Koszalińskiej do pełnienia funkcji Rektora na czteroletnią kadencję rozpoczynającą się 1 września 2008 r. a kończącą dnia 31 sierpnia 2012 r.

Rektor zatrudniony jest w Uczelni na podstawie mianowania z dnia 1 stycznia 2007 r. na stanowisko profesora zwyczajnego. Uczelnia stanowi jego podstawowe miejsce pracy.

Analiza dokumentacji wykazała, iż zakres decyzji podejmowanych przez Rektora jest zgodny z jego ustawowymi oraz statutowymi kompetencjami (*Rektor przesłał pismem do Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego Sprawozdanie z działalności Uczelni za rok akademicki 2008/2009 które zostało zatwierdzone Uchwałą nr 40/2009 Senatu Politechniki Koszalińskiej z dnia 16 września 2009 r. w sprawie przyjęcia sprawozdania Rektora z działalności uczelni w roku akademickim 2008/2009).*

Rektor kieruje Uczelnią przy pomocy trzech prorektorów: ds. kształcenia – prof. dr hab. inż. Witolda Gulbińskiego, ds. studenckich, organizacji i rozwoju – prof. dr hab. inż. Przemysław Borkowski oraz ds. nauki i współpracy z gospodarką prof. dr hab. inż. Tadeusza Bohdala.

Dyrektorem Instytutu Ekonomii i Zarządzania jest prof. dr hab. Grzegorz Spsychalski powołany przez Rektora na czteroletnią kadencję tj. od dnia 1 września 2008 r. do dnia 31 sierpnia 2012 r. Zgodnie z przepisami art. 76 ust. 2 ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym* Dyrektor jest zatrudniony w Uczelni jako podstawowym miejscu pracy (na podstawie mianowania z dnia 1 października 2009 r.).

Statut Politechniki Koszalińskiej, Regulamin Studiów, Regulaminu ustalania wysokości, przyznawania i wypłacania świadczeń pomocy materialnej dla studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych Politechniki Koszalińskiej oraz system odpłatności za usługi edukacyjne w Politechnice Koszalińskiej, zostały przeanalizowane pod względem merytorycznym z ustawą *Prawo o szkolnictwie wyższym*. Wyżej wymienione dokumenty uzyskały pozytywną opinię Parlamentu Studentów PK oraz są zgodne z powszechnie obowiązującymi przepisami prawa. Umowa o odpłatności za studia spełnia kryteria art. 160 ust 3 ustawy *Prawo o szkolnictwie wyższym*. Uczelnia nie pobiera tym samym żadnych opłat dodatkowych wynikających z procesu studiowania.

Załącznik Nr 2 - Uwagi szczegółowe do wewnętrznych przepisów uczelni.

3. Ocena struktury organizacyjnej jednostki w kontekście realizowanych przez nią zadań naukowych i dydaktycznych.

Kierunek **finanse i rachunkowość** obok ekonomii oraz zarządzania prowadzony jest w Instytucie Ekonomii i Zarządzania. W jego ramach wydzielono osiem zakładów, spośród których dwa – Zakład Marketingu i Zakład Zarządzania - w sposób bezpośredni zajmują się problematyką zarządzania. Pierwszy zatrudnia 1 pracownika samodzielnego i 8 niesamodzielnymi, drugi - 3 profesorów zwyczajnych i 12 doktorów i magistrów. Wydaje się, że na obecnym etapie rozwoju podstawowe potrzeby kierunku *zarządzanie*

zapewnione są w ramach istniejącej struktury organizacyjnej Instytutu w wystarczającym stopniu.

4. Informacja o liczbie studentów oraz ocena spełnienia wymagań określonych dla uczelni publicznych w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.).

Tabela nr 1.

Forma kształcenia	Liczba studentów		Liczba uczestników studiów doktoranckich	
	uczelni	jednostki	uczelni	jednostki
Studia stacjonarne	6496	1665	111	-
Studia niestacjonarne	3979	1053	-	-
Razem	10475	2718	111	-

Uczelnia spełnia wymagania określone dla uczelni publicznych w art. 163 ust. 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym – liczba studentów studiujących na studiach stacjonarnych nie jest mniejsza od liczby studentów studiujących na studiach niestacjonarnych. Studenci studiujący w formie stacjonarnej (nie uwzględniając uczestników studiów doktoranckich) stanowią 62% ogółu studentów Uczelni. W jednostce studenci studiujący w formie stacjonarnej stanowią 61% ogółu tych studentów.

5. Informacje o prowadzonych przez jednostkę kierunkach studiów i dotychczasowych wynikach ocen/akredytacji, a także posiadanych uprawnieniach do nadawania stopni naukowych i prowadzonych studiach doktoranckich.

Instytut Ekonomii i Zarządzania prowadzi kształcenie na trzech kierunkach studiów:

- ekonomia – studia I i II stopnia oraz jednolite studia magisterskie,
- zarządzanie – studia I stopnia (Uchwała Senatu Wyższej Szkoły Inżynierskiej w Koszalinie z dnia 24 marca 1993 r. w sprawie utworzenia kierunku studiów – zarządzanie i marketing) oraz studia II stopnia (Uchwała Nr 27/2008 Senatu Politechniki Koszalińskiej z dnia 30 kwietnia 2008 r. w sprawie utworzenia studiów II stopnia na kierunku „zarządzanie”)
- *finanse i rachunkowość* – studia I stopnia (Uchwała nr 4/2007 Senatu Politechniki Koszalińskiej z dnia 17 stycznia 2007 r. w sprawie utworzenia nowego kierunku studiów na Wydziale Ekonomii i Zarządzania)

6. Liczba studentów ocenianego kierunku studiów.

Tabela nr 2.

Poziom studiów	Rok studiów	Liczba studentów studiów		Razem
		Stacjonarnych	niestacjonarnych	
I Stopnia	I	114	65	179
	II	79	60	139
	III	84	48	132
Razem		277	173	450

Studenci studiów stacjonarnych stanowią 62% wszystkich studentów studiujących na kierunku „*finanse i rachunkowość*” na studiach pierwszego stopnia. Instytut Ekonomii i Zarządzania nie prowadzi studiów drugiego stopnia na kierunku „*finanse i rachunkowość*”, nie prowadzi także studiów trzeciego stopnia. Udział studentów kierunku „*finanse i rachunkowość*” w ogólnej liczbie studentów Politechniki Koszalińskiej jest niewielki i wynosi aktualnie 4,2%. Wynika to z faktu, iż ten kierunek jest młody, nie wypromowano jeszcze pierwszych absolwentów, ale perspektywy wzrostu zainteresowania tym kierunkiem studiów są obiecujące (jeżeli zostaną uruchomione studia drugiego stopnia i studia doktoranckie).

Uczelnia posiada korzystne warunki do oferowania szerokich możliwości w studiowaniu wielu kierunków studiów. Fakt przekroczenia liczby 10000 studentów jest bardzo wymowny. Jest też miejsce dla kierunku „*finanse i rachunkowość*”, Instytut Ekonomii i Zarządzania aktualnie realizuje studia na pierwszego stopnia. Stale rosnący popyt na ten kierunek studiów (wyraźny) dobrze rokuje na przyszłość.

Część II. Koncepcja kształcenia i jej realizacja.

1. Cele kształcenia i deklarowane kompetencje absolwenta.

1.1 Ocena zgodności określonej przez uczelnię sylwetki absolwenta z uregulowaniami zawartymi w standardzie oraz struktury kwalifikacji absolwenta z przyjętymi w ramach Procesu Bolońskiego tzw. deskryptorami efektów kształcenia, tj. czy zakładane cele kształcenia oraz kompetencje ogólne i specyficzne, które uzyskają absolwenci odnoszą się do wiedzy, umiejętności i postaw, w tym umiejętności stosowania w praktyce zdobytej wiedzy, dokonywania ocen i formułowania sądów, komunikowania się z otoczeniem, kontynuacji kształcenia przez całe życie, a także czy przewidziano udział pracodawców w kształtowaniu koncepcji kształcenia oraz uwzględniono potrzebę dostosowania kwalifikacji absolwenta do oczekiwań rynku pracy.

Opis sylwetki absolwenta studiów I stopnia na ocenianym kierunku zgodnie z zasadami Procesu Bolońskiego obejmuje charakterystykę wiedzy i umiejętności. Niestety nie ma w nim mowy o kształtowaniu postaw.

Opis obszarów kształcenia wiedzy i rozumienia zgłębianych zagadnień jest rozbudowany i obejmuje wszystkie działy finansów i rachunkowości. Zapowiada też solidną i głęboką wiedzę. Opis umiejętności jest bardziej selektywny. Obejmuje szereg umiejętności typowych dla finansów przedsiębiorstw (ocena efektywności projektów, dobór źródeł finansowania, zarządzanie wartością, analiza finansowa) oraz rachunkowości. Zaakcentowano też umiejętności informatyczne, umiejętności pracy z literaturą i językowe, deklarując opanowanie języka angielskiego na poziomie B2. Być może ta umiejętność korzystania z literatury fachowej jest zapowiedzią przygotowania do permanentnego samokształcenia. Zapowiada się oczywiście także przygotowanie do uruchomienia studiów II stopnia. Wskazano też potencjalne miejsca pracy, zgodne z deklarowanym zakresem wiedzy, a zwłaszcza umiejętności. Uzupełniono to o opisy wiedzy, a zwłaszcza umiejętności związanych ze specjalnościami:

- Finanse i rachunkowość przedsiębiorstwa,
- Finanse i rachunkowość banku i zakładu ubezpieczeń,
- Finanse i rachunkowość samorządów terytorialnych.

Zestaw specjalności nie wywołuje zastrzeżeń. Wyróżnione w tym opisie umiejętności zdają się dobrze wybrane spośród wszystkich możliwych do uzyskania w czasie studiów na tym kierunku. Bardziej od innych odpowiadają specyfice Politechniki.

Opis jest wyczerpujący, choć niezbyt jednorodny. Zapewne składano go z różnych propozycji. Wyraźnie jednak widać zamiar kształtowania umiejętności praktycznych. Nie ma jednak sygnałów o udziale potencjalnych pracodawców w formułowaniu koncepcji programowych. Ponadto opisowi sylwetki nie nadano rangi obowiązującego dokumentu, na podstawie którego miałyby być kształtowane plany i programy studiów.

1.2 Ocena zasad rekrutacji i sposobu selekcji kandydatów, ze szczególnym uwzględnieniem zasad rekrutacji na studia I stopnia.

Zasady przyjęć na studia regulują stosowne uchwały Senatu Politechniki Koszalińskiej. Przyjęcia na studia I stopnia odbywają się na podstawie konkursu świadectw maturalnych (nowa matura) lub dojrzałości (stara matura). Podstawą listy rankingowej są łączne liczby punktów z egzaminu maturalnego/dojrzałości, a w razie identycznej liczby punktów decyduje liczba punktów za przedmioty preferowane, do których na ocenianym kierunku należą: język polski, język obcy nowożytny, geografia, historia i wiedza o społeczeństwie. Za przedmioty zadawane w wersji rozszerzonej (nowa matura) kandydat dostaje liczbę punktów podwyższoną w stosunku do wpisanej w świadectwie – pomnożoną przez 1,5 (w roku 2009/2010) lub 2 (w roku 2010/2011). Zasady te można ocenić jako dobre, choć nie oznacza to identycznego traktowania osób zdających egzamin maturalny/dojrzałości w różnym czasie, ale to wobec wielu zmian formuły tego egzaminu zaistniałych w ostatnich latach nie wydaje się osiągalne.

1.3 Ocena realizacji programu studiów, z punktu widzenia zgodności realizowanego programu studiów z deklarowanymi celami kształcenia, tj. czy przyjęte rozwiązania programowe umożliwiają osiągnięcie każdego z deklarowanych celów kształcenia sformułowanych w sylwetce absolwenta oraz uzyskanie zakładanej struktury kwalifikacji absolwenta, a także ocena spełnienia wymagań określonych w standardach, w tym analiza porównawcza planów studiów i programów kształcenia z obowiązującymi w czasie ich realizacji standardami. Ocenie podlegają również: sekwencja przedmiotów, oferta zajęć do wyboru i stopień internacjonalizacji kształcenia.

Program studiów stacjonarnych I stopnia obejmuje wszystkie treści podstawowe wymienione w standardach w liczbach godzin zajęć identycznych jak w standardach (finanse, makroekonomia) lub wyższych w zależności od przedmiotu o 33-100%. Najbardziej w stosunku do standardu zwiększono liczby godzin zajęć z matematyki, statystyki i ekonometrii, co przy znanych powszechnie kłopotach studentów z opanowaniem tych treści należy uznać za dobre rozwiązanie. Łącznie na tę grupę treści przeznaczają się 435 godzin, a pracochłonność ocenia się na 45 punktów ECTS, gdy wymagane przepisami - 300 godzin i 40 punktów. Są też w programie wszystkie treści wymienione w standardzie spośród innych wymagań, a więc języki obce w wymiarze o 30 godzin wyższym niż standardowy, technologie informacyjne i wychowanie fizyczne w wymiarze standardowym oraz przedmioty humanistyczne (socjologia, filozofia lub logika oraz geografia ekonomiczna) w liczbie godzin wyższej od standardu o 30. Ochronę własności intelektualnej umieszczono wśród szerszej grupy treści zwanej przysposobieniem akademickim (obok szkolenia bibliotecznego, szkolenia BHP, ergonomii oraz praw i obowiązków studenta – całość trwa 15 godzin, w tym na ochronę własności intelektualnej przeznaczają się 6 godzin). W programie jest też cały standardowy

zestaw zakresów treści kierunkowych, łącznie w wymiarze 375 godzin i 42 punktów (wymagania określone w standardach to co najmniej 300 godzin i 40 punktów). Cały program obejmuje 1815 godzin i 180 punktów (wymagania standardowe to 1800 godzin i 180 punktów). Można więc stwierdzić, że program jest zgodny z wymaganiami określonymi w standardach kształcenia.

Na studiach niestacjonarnych I stopnia jest bardzo podobnie. Identyczne są liczby punktów, liczby godzin dotyczących treści podstawowych i kierunkowych są niemal identyczne jak w standardach, jedynie jest o 16 zwiększono liczbę godzin zajęć z matematyki i o 16 liczbę godzin zajęć z zakresu treści kierunkowych. Mniej jest zajęć z zakresu wymagań dodatkowych, bo tylko 80 godzin języków obcych (na 120 w standardzie), 16 godzin technologii informacyjnych (na 30) i 48 godzin treści humanistycznych (na 60), brak wychowania fizycznego, ale to powszechna praktyka. Oczywiście mniejsze niż na studiach stacjonarnych są łączne liczby godzin zajęć, bo na wszystkich specjalnościach wynoszą po 1109. To nieco więcej niż wynosi wymagane 60%, czyli 1080.

Programy zawierają przedmioty do wyboru – na studiach stacjonarnych 120 godzin, a w ofercie jest 270, na studiach niestacjonarnych 56 godzin, a w ofercie jest 126. W tych ofertach nie wszystkie przedmioty pogłębiają specjalizacje z zakresu finansów lub rachunkowości, np. zarządzanie zasobami ludzkimi, gospodarka regionalna. Jest jeszcze po 240 godzin na studiach stacjonarnych i po 128 na niestacjonarnych treści specjalizacyjnych, które student wybiera wraz z całą specjalnością. W sumie wraz z przedmiotami humanistycznymi i językami wybiera się 450 godzin zajęć na studiach stacjonarnych (25%) i 280 godzin na studiach niestacjonarnych (też 25%). To zbyt mało. Wystarczająca jest natomiast ilość ćwiczeń i seminariów, bo na studiach stacjonarnych 765 godzin, czyli 42% całkowitej liczby godzin w programie, a na niestacjonarnych 463 godziny, czyli także blisko 42% (przy wymaganych 40%).

Niepokojące jest połączenie w jedno zajęcie całego przysposobienia akademickiego. Oznacza to możliwość przeprowadzenia całości przez jednego nauczyciela akademickiego, a więc co najmniej niektóre treści będą wykraczać poza jego kompetencje. W praktyce oznacza to, że niektórych treści zawartych w tym konglomeracie nie musi przedstawiać osoba dobrze do tego przygotowana. Konspekt tej części przedmiotu, która dotyczy własności intelektualnej, przygotował jednak rzecznik patentowy, a to zapewne dobry specjalista.

Wyraźnie minimalistyczny program, co zwłaszcza dotyczy studiów niestacjonarnych, nie sprzyja realizacji ambitnych zamierzeń wyrażonych w opisie sylwetki absolwenta. Najbardziej wyraźna wydaje się tu niezgodność deklarowanego poziomu opanowania języka obcego i zaledwie 80 godzin zajęć z języków obcych na studiach niestacjonarnych. Wyraźnie mniej, niżby można oczekiwać na podstawie sylwetek absolwentów, jest też zajęć kształcących praktyczne umiejętności. Zwłaszcza widoczny jest niedostatek zajęć projektowych, na których studenci wykonywaliby samodzielnie lub grupowo analizy i projekty.

1.4 . Ocena systemu ECTS.

System ECTS wdrożono, jeśli można za takie wdrożenie uznać przypisanie punktów poszczególnym zajęciom. Przypisanie to nie polega na równej proporcji do liczb godzin zajęć, ale wydaje się uwzględniać także pracochłonność pracy własnej studentów związanej ze złożonością treści programowych i z koniecznością przygotowania się do egzaminu. To dobra podstawa wycen punktowych.

System jest jednak wdrożony tylko formalnie, bo mały zakres wyboru przedmiotów, praktyczny brak indywidualizacji programów (twierdzi się, że przejawem indywidualizacji jest możliwość wyboru specjalności) i niewielki zakres wymiany studentów (od 9 do 3 studentów wyjeżdżających w skali Instytutu rocznie – z tendencją malejącą – i od 1 do 6 przyjeżdżających w skali Instytutu rocznie) powodują, że możliwości wynikające z ECTS niemal nie są wykorzystywane.

1.5 Ocena systemu opieki naukowej i dydaktycznej (z części studenckiej).

Studenci są informowani o zmianach w programie, planie zajęć oraz warunkach zaliczenia przedmiotów przez Dziekanat za pomocą strony internetowej oraz ogłoszeń wywieszanych w gablotach. Studenci pozytywnie oceniają pracę Dziekanatu. Wizytowani posiadają swobodny dostęp do obowiązujących na uczelni regulaminów, mogą korzystać z dodatkowych konsultacji z wykładowcami, podawanymi do publicznej wiadomości na początku roku akademickiego lub też mailowego i telefonicznego kontaktu. Są bardzo zadowoleni ze współpracy z władzami Instytutu oraz Uczelni.

Studenci mogą korzystać z biblioteki i czytelni akademickiej, dostosowanej godzinami otwarcia dla studentów studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Udostępniona jest im podstawowa literatura przedmiotu, sylabusy oraz publikacje profesorskie, z których bardzo często korzystają. W obrębie PK istnieją samodzielne stanowiska komputerowe oraz sieć bezprzewodowego Internetu.

2. Analiza i ocena efektów kształcenia.

2.1. Ocena systemu weryfikacji etapowych i końcowych osiągnięć studentów.

Ocenę oparto na przeglądzie udostępnionych prac kontrolnych i przejściowych, list zadań i pytań egzaminacyjnych. Niestety materiałów tych było niewiele. Dotyczyły: mikroekonomii, makroekonomii, bankowości, podstaw finansów, finansów publicznych i matematyki. Brakowało materiałów z przedmiotów specjalnościowych oraz prac projektowych. W przeglądanej próbie były reprezentowane różne formy sprawdzania wiedzy i umiejętności: zadania do rozwiązania, stosunkowo często pytania otwarte, rzadziej testy i kombinacje tych form. Szczegółowość pytań była różna. Na pracach studenckich były zwykle ślady ich sprawdzania, najczęściej w postaci punktacji odpowiedzi. Te materiały, poza tym, że próba była skromna, nie wywołały większych zastrzeżeń. Jedynym może być to, że wśród pytań z bankowości pojawiły się nietypowe dla tego programu, np. o pojęcie konglomeratu i o konsolidację poziomą, a w niektórych zestawach pytań z podstaw finansów niewiele istotnie dotyczyło podstaw, więcej dotyczyło szczegółów z zakresu rynków finansowych i finansów przedsiębiorstw.

Dodatkowo dokonano przeglądu protokołów zaliczeń i egzaminów. Wiele z nich było wypełnionych bez ocen (wpisami: zaliczono, nie zaliczono, nieklasyfikowany). Były to zaliczania ćwiczeń, po których miał nastąpić egzamin. W protokołach tych oceny niedostateczne były nieliczne. Niewiele jednak częściej występowały oceny bardzo dobre. Najwięcej niedostatecznych było ze statystyki (28%, ale bardzo dobrych było więcej) i z podstaw rachunkowości (17%). Nie było niedostatecznych np. z bankowości, mikroekonomii, języków obcych i finansów przedsiębiorstw.

W sumie można stwierdzić, że od studentów wymaga się opanowania podstawowej wiedzy i umiejętności. Pytania lub zadania przesadnie łatwe lub bardzo trudne w przeglądanych pracach nie występowały. Ocenia się je jednak zbyt pobłaźliwie. Na tę

opinię wpływają zarówno liczne zaliczenia bez ocen, jak i mniej liczne protokoły bez niedostatecznych. Wadą jest także brak prac przejściowych.

2.2. Analiza skali i ocena przyczyn odsiewu

Znaczący odsiew jest tylko na I roku studiów pierwszego stopnia. Tu w ostatnim roku akademickim na studiach stacjonarnych odpadło 26% przyjętych, a na niestacjonarnych blisko 43%. 10-15% spadało na II roku studiów niestacjonarnych I stopnia. Poza tym odsiew był nieznaczny. Przyczyny, jak zwykle, nie są jednoznaczne. Wiadomo jednak, że wyraźnie częściej znaczenie ma zmiana planów studenta, być może często wynikająca z przekonania, że nie podoła, niż eliminacja z powodu ocen niedostatecznych. Znaczącym powodem ubytków na studiach niestacjonarnych są też braki terminowych opłat za studia.

2.3. Ocena zasad dyplomowania

Zasady dyplomowania są określone w regulaminie studiów i w szczegółach uzupełnione dodatkową uchwałą Senatu oraz uchwałą Rady Instytutu. W sumie tworzy to szczegółową regulację wszystkich etapów od upoważniania nauczycieli akademickich do promowania, poprzez aplikowanie na seminarium, zgłaszanie i kilkustopniowe zatwierdzanie tematu pracy, wymogi stawiane pracom, po ocenę pracy, egzamin dyplomowy i ocenę wystawianą na dyplomie.

Podstawowe ustalenia są takie, że student wybiera seminarium i temat pracy dyplomowej, pracę promuje osoba z tytułem naukowym, stopniem naukowym doktora habilitowanego lub doktora upoważniona do tego przez Radę Instytutu, tematy są zatwierdzane w kilku etapach, a ostatecznie przez Radę Instytutu, praca jest oceniana przez promotora i recenzenta, którego powołuje kierownik specjalności, egzamin dyplomowy jest ustny, odbywa się przed komisją złożoną z dziekana, kierownika specjalności, promotora i recenzenta (w praktyce często są 3 osoby), są pytania losowane z wcześniej udostępnionych list (zwykle 2) i pytania z treści pracy (zwykle 1), ocena na dyplomie wynika z średniej ocen ze studiów ważonej punktami ECTS branż z wagą 0,7, średniej arytmetycznej ocen pracy dyplomowej z wagą 0,2 i średniej arytmetycznej ocen z egzaminu dyplomowego z wagą 0,1. Można w tym systemie i w jego praktycznym stosowaniu znaleźć elementy rozwiązane w sposób wzbudzający zastrzeżenia lub wątpliwości, np.

- niewielkie zdaniem niektórych studentów możliwości wyboru promotora, a zwłaszcza krótkie okresy pozostawiane na taki wybór,
- liczne w praktyce grupy seminaryjne, nawet do 40 osób (co jest sprzeczne z przyjętymi uregulowaniami) i przewaga doktorów wśród osób upoważnionych do promowania i recenzowania prac,
- przypadki, gdy promotor i recenzent są doktorami,
- brak metodycznej kontroli antyplagiatowej,
- krótkie listy, z których losuje się pytania na egzamin dyplomowy (od 10 do 30 pytań na liście kierunkowej lub specjalnościowej), a w pojedynczych przypadkach nawet identyczne pytania na tych dwóch listach,
- na niektórych listach specjalnościowych (biznes turystyczny, zarządzanie w sektorze publicznym) kilka pytań spoza zarządzania, raczej odpowiadających kierunkom prawniczym,

- stosunkowo duże znaczenie (waga 0,7) średniej ocen ze studiów (ważonej punktami ECTS), do której nie wlicza się ocen niedostatecznych i która siłą rzeczy nie może obejmować wielu zaliczeń dokonywanych bez oceny.

Dobry, wyczerpujący jest układ arkusza recenzji pracy dyplomowej. Można się doszukać prac słabych lecz nie spotkano przypadków drastycznych. Także tematy prac ostatnio zatwierdzane prawie bez wyjątków były odpowiednie dla kierunku studiów.

W sumie system jest kompletny, lecz kilka jego rozwiązań wskazuje na starania, by był przyjazny także dla słabych studentów. Zwłaszcza krótkie listy pytań egzaminacyjnych i pomijanie ocen niedostatecznych przy wyliczaniu średniej zapewne wpłyną na ukształtowanie się opinii o małej wartości wysokiej oceny na dyplomie.

Załącznik Nr 3 – Ocena poszczególnych losowo wybranych prac dyplomowych

2.4. Ocena zdefiniowanych przez uczelnię efektów kształcenia, w tym ich zgodności ze standardami kształcenia i realizowanym programem

Efekty kształcenia, jak już wspomniano wyżej, zostały zdefiniowane ambitnie, choć bez przypisania wystarczającej wagi kształtowaniu postaw. Jest to jednak opis bez cech obowiązującego dokumentu. Zgodność ze standardami kształcenia jest na poziomie dopuszczalnego minimum, zwłaszcza dla studiów niestacjonarnych, dla stacjonarnych natomiast z pewną nadwyżką. Program i plan studiów, praktyka oceniania studentów i zasady wyznaczania ostatecznej oceny na dyplom wywołują jednak wątpliwości co do faktycznego osiągnięcia tego, co zapisano w definicji sylwetki absolwenta. Trzeba jednak przyznać, że w opisie sylwetki absolwenta wiele więcej nie zapowiadano. Proces kształcenia wymaga jednak uzupełnienia o rozwiązania kształtujące samodzielność studentów, ich zdolność do podejmowania trudniejszych wyzwań, krytycyzm, a w miarę możliwości także umiejętności nie tylko rutynowe, choć to zadania przede wszystkim dla bardziej uzdolnionych i ambitnych. Trzeba jednak ich dostrzegać i pozwalać im się rozwijać w sposób bardziej zindywidualizowany.

3. Ocena organizacji i realizacji procesu dydaktycznego.

3.1 Ocena stosowanych metod dydaktycznych i trafności ich doboru ze zwróceniem szczególnej uwagi na metody i techniki kształcenia na odległość oraz technologie informatyczne, zakres i treść pracy własnej studenta, innowacyjność prowadzonych zajęć dydaktycznych, a także potrzeby osób niepełnosprawnych

Nie jest prowadzone kształcenie na odległość. Zajęcia są prowadzone w tradycyjnych formach wykładów, ćwiczeń audytoryjnych, laboratoryjnych i konwersatoriów. Udział wykorzystania metod aktywizujących, zwłaszcza opartych na analizach przypadków, a technik komputerowych jest podobny do spotykanych w innych uczelniach. Jak już wspomniano, dostrzegalny jest niedostatek zajęć opartych na indywidualnej lub grupowej pracy studentów, np. nad projektami.

Dobrze zorganizowane są konsultacje, choć relatywnie niewiele odbywa się w dni dogodne dla studentów niestacjonarnych. Plany zajęć nie zawierają istotnych wad, np. zbyt dużych jednorodnych bloków zajęć lub nadmiaru tzw. okienek. Sesje egzaminacyjne są dobrze planowane. O wyraźnych staraniach o dostosowanie do potrzeb studentów świadczy to, że student ma możliwość wyboru spośród dwóch terminów egzaminu w sesji podstawowej i dwóch w sesji poprawkowej.

Nowoczesność wyposażenia obiektów dydaktycznych przejawia się także tym, że są one dobrze dostosowane do potrzeb studentów niepełnosprawnych.

3.2 . Ocena dostępności i jakości sylabusów

Sylabusy są opracowane jednolicie i zgodnie z zasadami. Nieliczne niepoprawności to zbyt długie listy literatury podstawowej (np. 8 pozycji do technologii informacyjnej, 12 do podstaw zarządzania, 6-7 do podstaw prawa, ubezpieczeń, gospodarki regionalnej, polityki gospodarczej, zarządzania ryzykiem w bankach i zakładach ubezpieczeniowych, bankowości, finansów przedsiębiorstwa, marketingu usług finansowych). Było też przekreślone nazwisko redaktora pracy zbiorowej w sylabusie dotyczącym zarządzania należnościami i zobowiązaniami w przedsiębiorstwie.

Sylabusy są wywieszane w gablotach i na stronach internetowych zakładów prowadzących poszczególne zajęcia. Jest to dobry sposób udostępniania ich studentom.

3.3 Ocena sposobu realizacji i systemu kontroli praktyk

Obowiązkową praktykę czterotygodniową studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych I stopnia odbywają, pomiędzy czwartym a piątym semestrem studiów. Praktyka odbywa się w instytucji zaproponowanej przez studenta lub wskazanej przez Uczelnię. Istnieje lista instytucji, z którymi w tej sprawie podpisano umowy, lecz nie dominują na niej przedsiębiorstwa. To jednak cecha powszechnie spotykana. Praktyka może być także zaliczona na podstawie pracy zawodowej studenta. Organizacją, nadzorem i zaliczaniem praktyk zajmuje się kierownik praktyk powołany przez prorektora. Podstawą zaliczenia (oprócz dokumentów formalnych, w tym skierowania) jest harmonogram przebiegu praktyki zawodowej potwierdzony w miejscu praktyki oraz opinia wystawiona przez instytucję, w której praktykowano. Całość jest dobrze prowadzona.

3.4 . Ocena organizacji studiów (rozkład czasowy oraz obsada i koncentracja zajęć, sesje egzaminacyjne, analiza obciążeń studentów)

Rozkład zajęć w roku akademickim, w tym okresy sesji egzaminacyjnych nie wzbudzają zastrzeżeń. Zajęcia na studiach stacjonarnych odbywają się od poniedziałku do czwartku, czasem zaczynają się już o 7.00, a kończą nawet około 20.00, ale nie znaleziono przypadku, by jedna i druga skrajność wystąpiła tego samego dnia. Zajęcia na studiach niestacjonarnych są w piątki od 15.00, w soboty i w niedziele. Regułą jest 8 zjazdów w semestrze. Zajęcia sobotnie czasem trwają przesadnie długo, bo nawet od 8.00 do 20.40.

Nie dostrzeżono nadmiernych bloków zajęć jednorodnych (nie przekraczają 4 godzin lekcyjnych, a i to jest rzadkością), niezbyt wiele jest także tzw. okienek w planach zajęć.

Obciążenia studentów wydają się rozłożone dość równomiernie, ale gdyby kierować się w tej ocenie tylko punktami ECTS, to można dostrzec pewne nierównomierności, bo liczba punktów na semestr nie zawsze jest równa 30, bywa od 28 do 32. Niewiele jest egzaminów z przedmiotów podstawowych i kierunkowych, za to większość specjalnościowych kończy się egzaminem i trudno dostrzec w tym jakąś zrozumiałą regułę. W sumie na sesję przypada do 5 egzaminów.

Zastrzeżenia wywołuje obsada zajęć dydaktycznych. Bywa, że doktor prowadzi wykłady lub ćwiczenia nawet z 7-8 przedmiotów, a ponadto seminaria. Są też wykłady prowadzone przez osoby bez stopni naukowych. Jedną z takich osób prowadzi wykłady z: Finansów przedsiębiorstwa, Zarządzania finansami spółek, Podatków i strategii podatkowych, Zarządzania należnościami i zobowiązaniami, Kształtowania struktury kapitału; drugą prowadzi wykłady z Finansów międzynarodowych.

3.5. Ocena hospitowanych zajęć dydaktycznych

Podczas pobytu Zespołu Oceniającego w Instytucie Ekonomii i Zarządzania nie było możliwości przeprowadzenia hospitacji zajęć dydaktycznych, ponieważ w tym czasie nie były przewidziane zajęcia dla kierunku „finanse i rachunkowość”.

Załącznik Nr 4 - Informacje dotyczące hospitowanych zajęć dydaktycznych.

Nie ma niepoprawności dyskwalifikujących. Są jednak pewne wady i niedoskonałości, a wśród nich szczególnie niewielkie wymagania stawiane studentom, w tym niewielki udział ich własnej pracy nad analizami czy projektami, zbyt wiele zaliczeń bez ocen i zawyżający ostateczne oceny system wyliczania średnich, nadmiernie różnorodne zajęcia powierzane niektórym nauczycielom akademickim i powierzanie wykładów osobom bez stopni naukowych, zbyt liczne niektóre grupy seminaryjne. Dobre są zwłaszcza warunki prowadzenia zajęć i w większości rozwiązania organizacyjne.

Część III. Wewnętrzny system zapewnienia jakości kształcenia.

1. Opis i ocena wewnętrznych procedur zapewnienia jakości kształcenia.

System zapewnienia jakości kształcenia istnieje i funkcjonuje w pewnym zarysie. Jest instytucyjowa Komisja ds. Dydaktycznych, która w sposób ciągły powinna się zajmować problematyką jakości. W przedstawionych opisach nie zaprezentowano jednak jej inicjującej roli, a zwłaszcza nie wyeksponowano procedur, które zapewniałyby zgodność programów nauczania z celami kształcenia wytyczonymi w opisie sylwetki absolwenta. Można więc jedynie się domyślać, że Komisja ta dba o tę zgodność oraz o szerszej rozumianą jakość kształcenia i dokonuje przeglądów programów oraz praktyki kształcenia z myślą o tych kryteriach oceny. Przeglądy programów, planów studiów, sylwetek absolwentów, zasad odbywania praktyk, wewnętrznych systemów kontroli jakości itp. przeprowadza natomiast okresowo audytor wewnętrzny z inicjatywy Rektora. To oczywiście właściwe działanie, ale nie powinno zmniejszać zainteresowania tymi sprawami ze strony władz Instytutu i wspomnianej Komisji.

Funkcjonuje dostatecznie rozbudowany system kontroli jakości kształcenia. Obejmuje on sondaż opinii studentów (ankiety dotyczące zajęć dydaktycznych i pracy dziekanatu), hospitacje zajęć i okresowe oceny nauczycieli akademickich (co 4 lata). Ankiety dotyczące zajęć zawierają typowe pytania (o przedstawienie programu, warunków zaliczenia, przestrzegania reguł i obiektywizmu ocen, warunków prowadzenia zajęć, dyscypliny zajęć, możliwości kontaktów z prowadzącym poza zajęciami, życzliwości i swojej regularności uczęszczania na zajęcia). Dobrym rozwiązaniem jest to, że do przeprowadzania ankiet i opracowywania ich wyników upoważniono samorząd, a ich wyniki są przekazywane kierownikom zakładów i dyrektorowi Instytutu oraz dyskutowane na posiedzeniu Rady Instytutu. Ważne też, że przynajmniej według oświadczeń władz wyniki ankiet mają wpływ na decyzje kadrowe. Niestety są studenci, którzy jeszcze nie byli objęci ankietowaniem.

Hospitacje prowadzą kierownicy zakładów i dyrektor Instytutu. Ich zadaniem jest przede wszystkim uzyskanie wiedzy na temat jakości zajęć, ale także formułowanie na tej podstawie porad. System zapewnienia jakości kształcenia wymaga doskonalenia i uzupełniania, ale jego zręby są i funkcjonują dobrze.

2. Opinie prezentowane na spotkaniach.

2.1. Opinie studentów na temat wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz efektywności działań podejmowanych w tym zakresie w uczelni (z części studenckiej).

Funkcjonująca na Uczelni w formie papierowej studencka ankieta opiniująca zajęcia dydaktyczne oraz prowadzących została zastąpiona w obecnym roku akademickim elektroniczną jej formą. Ankieta ma przejrzystą budowę. Samorząd Studentów Instytutu Ekonomii i Zarządzania ogłasza termin przeprowadzenia badania. Studenci anonimowo mogą wyrazić swoją opinię poprzez kilka dni przeprowadzania ankiety. Wydaje się, że okres przeprowadzania badania na uczelnianych komputerach powinien być nieco dłuższy, pozwalający na wypowiedzenie się również studentom studiów niestacjonarnych oraz studentom, którzy z jakichś przyczyn byli nieobecni podczas pierwszego terminu komputerowego wypełniania ankiety. Wskazane byłoby wprowadzenie dodatkowego miejsca na luźne uwagi oraz wnioski. Studenci chętnie biorą udział w opiniowaniu, nie są informowani o wynikach, jednakże zauważają drobną poprawę jakości zajęć, z których dotychczasowo byli niezadowoleni. W momencie negatywnej oceny wykładowcy przez studentów, Uczelnia stara się jak najszybciej zmobilizować prowadzącego do podniesienia jakości nauczania oraz zweryfikowania najczęściej popełnianych błędów wykazanych w ankiecie.

2.2. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym na temat wewnętrznego systemu zapewnienia jakości oraz efektywności działań podejmowanych w tym zakresie w uczelni.

W czasie spotkania nauczyciele nie zgłaszali zastrzeżeń, wskazujących na brak dostępu do środków audiowizualnych (rzutniki multimedialne, rzutniki pisma itp.) pozwalających im prowadzić w sposób nowoczesny zajęcia dydaktyczne. W kwestii działań podejmowanych przez Władze Instytutu zorientowanych na zapewnienie jakości kształcenia brak było wypowiedzi.

3. Informacja na temat działalności Biura Karier, monitorowania losów absolwentów i ocena podejmowanych w uczelni działań w tym zakresie.

Biuro Karier w Koszalinie (jedno dla wszystkich uczelni w mieście) prowadzone jest przez Stowarzyszenie Studentów i Absolwentów PK „Millenium”, przy współpracy z Wojewódzkim Urzędem Pracy, Powiatowym Urzędem Pracy oraz Politechniką Koszalińską. Godziny otwarcia biura, jak i umiejscowienie pozwalają na swobodny dostęp dla studentów. Instytucja przede wszystkim promuje różnego rodzaju szkolenia, prowadzi doradztwo zawodowe indywidualne i grupowe, dostarcza informacje o rynku pracy stale wyszukując nowych ofert. Biuro Karier prowadzi bazy danych studentów oraz absolwentów szukających pracy. Każdy student oraz absolwent może założyć swój profil on-line oraz dowolnie go modyfikować. Biuro Karier śledzi losy absolwentów. Studenci wizytowanego kierunku „*finanse i rachunkowość*” są bardzo zadowoleni z działalności Instytucji, potwierdzają, że na tle innych tego typu organizacji Biuro Karier PK wypada wyróżniająco. Często korzystają z jego usług przy pomocy w znalezieniu praktyki studenckiej, stażu czy też szkoleń zawodowych. W znacznym stopniu uczestniczą w Akademickich Targach Pracy.

Biuro Karier w Politechnice Koszalińskiej działa, a objawy jego funkcjonowania to przede wszystkim liczne oferty praktyk, także całorocznych i płatnych, porady dla

poszukujących pracy, szkolenia itp. Monitorowanie losów absolwentów jest w stadium przygotowań i prób.

System zapewnienia jakości funkcjonuje. Wymaga jednak uzupełnień zwłaszcza w sferze systematycznej zespołowej pracy nad dostosowaniem programów do sylwetek absolwentów, wyznaczeniem i przestrzeganiem właściwych poziomów wymagań wobec studentów i nauczycieli akademickich oraz reakcji na zastrzeżenia studentów zgłaszane w ankietach.

Część IV. Nauczyciele akademicy.

1. Ocena rozwoju kadry i prowadzonej w jednostce polityki kadrowej.

Polityka kadrowa Instytutu Ekonomii i Zarządzania jest w pełni zorientowana na rozwój kadry realizującej proces naukowo-dydaktyczny. Instytut nie posiada uprawnień do nadawania stopni i tytułów naukowych, zatem awanse naukowe pracowników mogą być realizowane poprzez korzystanie w tym zakresie z uprawnień innych uczelni, bądź zatrudnianie nauczycieli posiadających odpowiednie stopnie i tytuły naukowe. Aktualny stan zatrudnienia umożliwia prowadzenie studiów na kierunku „*finanse i rachunkowość*” na I stopniu. Uruchomienie II stopnia jest warunkowane pozyskaniem samodzielnych pracowników naukowo-dydaktycznych, którzy spełniać będą wymogi zaliczenia ich do minimum kadrowego. Prowadzoną politykę kadrową należy ocenić pozytywnie, choć nie jest to zadanie łatwe.

Tabela nr 3. Liczba nauczycieli akademickich jednostki:

Tytuł lub stopień naukowy albo tytuł zawodowy	Razem	Liczba nauczycieli akademickich, dla których uczelnia stanowi			
		Podstawowe miejsce pracy*		Dodatkowe miejsce pracy*	
		Mianowanie	Umowa o pracę	Umowa o pracę	
W pełnym wymiarze czasu pracy	W niepełnym wymiarze czasu pracy				
Profesor	9	1(4	4 (2)	
Doktor habilitowany	9	6	2 (2)	1	
Doktor	47	38 (6)	8 (2)		1
Pozostali	21	10	11		
Razem	86	55 (6)	25 (4)	5 (2)	1

* w nawiasie należy podać dane dotyczące nauczycieli akademickich zaliczonych przez Zespół do minimum kadrowego

W ramach Instytutu Ekonomii i Zarządzania na podstawie mianowania zatrudnionych jest 64% nauczycieli akademickich. Uczelnia jest podstawowym miejscem pracy dla 93% nauczycieli akademickich Instytutu.

Tabela nr 4. Liczba stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników jednostki w ostatnich pięciu latach, z wyodrębnieniem stopni i tytułów naukowych uzyskanych przez pracowników prowadzących zajęcia dydaktyczne na ocenianym kierunku.

Rok	Doktoraty	Habilitacje	Tytuły profesora
2005	5		
2006	8		1
2007	2		
2008	1 (1)		
2009	2		
Razem	18 (1)		1

W wizytowanej jednostce zdecydowaną większość stanowią nauczyciele akademicy dla których Politechnika Koszalińska jest podstawowym miejscem pracy. Tym nie mniej w grupie samodzielnych pracowników 5 osób (blisko 28%) traktuje zatrudnienie w PK jako dodatkowe miejsce pracy.

Z danych zawartych w tabeli 4 wynika, że pomimo malejącej dynamiki, pozytywnie można ocenić zdobywanie stopni naukowych doktora. Natomiast w ostatnich 5 latach tylko 1 osoba uzyskała tytuł naukowy profesora, zaś stopnia naukowego doktora habilitowanego nie uzyskała ani jedna osoba. W ciągu najbliższych lat liczba samodzielnych pracowników ma się zwiększyć o 2 osoby. Zdecydowanie mniej korzystnie wygląda sytuacja w grupie pracowników związanych z kierunkiem finanse i rachunkowość, gdzie odnotowano tylko 1 obroniony doktorat. Na razie Uczelnia stara się pozyskiwać profesorów i doktorów habilitowanych z innych uczelni.

Sytuacja ta nieco zaskakuje, bowiem w świetle raportu samooceny oraz innych dokumentów Uczelnia deklaruje w polityce kadrowej rozmaite działania sprzyjające awansowi naukowemu pracowników PK na każdym szczeblu. Według wyjaśnień dyrektora IZiE w najbliższym czasie nastąpi poprawa, ponieważ przewiduje się obronę trzech prac doktorskich, wydana została praca habilitacyjna z finansów i rachunkowości, zaawansowane są dwie następne rozprawy habilitacyjne z ekonomii. Jednak dyrektor przyznał, iż niektórym pracownikom brakuje motywacji do zdobywania kolejnych stopni naukowych. Obecnie osoby, które nie ukończyły pracy doktorskiej w terminie przenoszone są na 1 rok na etat wykładowcy i w razie nie złożenia pracy doktorskiej w tym terminie będą zwalniane.

Załącznik Nr 5 – Wykaz nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe.

2. Ocena wymagań dotyczących minimum kadrowego ocenianego kierunku (formalno-prawnych, merytorycznych, oraz sformułowanie jednoznacznego wniosku dotyczącego spełnienia wymagań w zakresie minimum kadrowego).

Zgodnie z § 5 ust. 5 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelnia, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 144 poz. 1048, z późn. zm.) minimum kadrowe dla studiów pierwszego stopnia na kierunku „*finanse i rachunkowość*” stanowi zatrudnienie co najmniej trzech nauczycieli akademickich posiadających tytuł naukowy profesora lub stopień naukowy doktora habilitowanego, w tym co najmniej dwóch posiadających dorobek naukowy w zakresie kierunku studiów „*finanse i rachunkowość*” i co najmniej jednego posiadającego dorobek w dziedzinie nauki związanej z tym kierunkiem studiów, oraz zatrudnienie co najmniej sześciu nauczycieli akademickich posiadających stopień naukowy doktora, w tym co najmniej pięciu posiadających dorobek naukowy w zakresie tego kierunku studiów i co

najmniej jednego posiadającego dorobek w dziedzinie nauki związanej z tym kierunkiem studiów.

Art. 9 ust. 4 ustawy z dnia 27 lipca 2005 r. Prawo o szkolnictwie wyższym (Dz. U. Nr 164, poz. 1365 z późn. zm.) stanowi, iż jeden nauczyciel akademicki może być wliczony do minimum kadrowego nie więcej niż dwukrotnie, z tym że tylko do jednego minimum kadrowego kierunku studiów drugiego stopnia albo kierunku jednolitych studiów magisterskich, oraz iż w przypadku, gdy podstawowa jednostka organizacyjna uczelni prowadzi na danym kierunku studia pierwszego i drugiego stopnia, do minimum kadrowego studiów pierwszego stopnia mogą być również wliczani nauczyciele akademicy stanowiący minimum kadrowe kierunku studiów drugiego stopnia.

Instytut Ekonomii i Zarządzania zgłosił do minimum kadrowego 15 pracowników, w tym 5 osób w grupie profesorów i doktorów habilitowanych. Zespół Oceniający po analizie dorobku naukowego 4 profesorów zakwalifikował do minimum kadrowego w zakresie kierunku finanse i rachunkowość. Jedna osoba nie została zakwalifikowana z uwagi na brak dorobku naukowego. W trakcie wizytacji ZO został poinformowany o jej wycofaniu z minimum kadrowego kierunku finanse i rachunkowość. Spośród 10 zgłoszonych doktorów 2 osoby nie zostały zakwalifikowane do minimum kadrowego z uwagi na brak publikacji. Pozostałe 8 osób uznano za posiadające dorobek w zakresie kierunku finanse i rachunkowość. Zatem wymagania dotyczące minimum kadrowego w obydwu grupach pracowników są spełnione. Ponadto na kierunku finanse i rachunkowość zajęcia prowadzą 34 osoby w tym 4 pracowników samodzielnych.

Na podkreślenie zasługuje intensywna działalność naukowa niektórych pracowników wyrażająca się znaczną liczbą publikacji. Jednak zbyt duża ich liczba to prace publikowane w lokalnych wydawnictwach.

3. Ocena spełnienia wymagań dotyczących relacji pomiędzy liczbą nauczycieli akademickich stanowiących minimum kadrowe a liczbą studentów.

Warunek dotyczący stosunku liczby nauczycieli akademickich, stanowiących minimum kadrowe dla kierunku „*finanse i rachunkowość*”, do liczby studentów na tym kierunku jest spełniony (nie może być mniejszy niż 1:180 - § 11 pkt 9 rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 27 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie muszą spełniać jednostki organizacyjne uczelni, aby prowadzić studia na określonym kierunku i poziomie kształcenia (Dz. U. Nr 144, poz. 1048, późn zm.)). I tak:

- Liczba nauczycieli stanowiących minimum kadrowe – 12
- Liczba studentów kierunku „*finanse i rachunkowość*” – 450
- Wymagana relacja (maksymalna) 1: 180
- Rzeczywista relacja – 1 : 37,5

Powyższe dane wskazują, iż na kierunku „*finanse i rachunkowość*” prowadzonym w Instytucie Ekonomii i Zarządzania w Politechnice Koszalińskiej relacje pomiędzy nauczycielami z minimum kadrowego a liczbą studentów są poprawne. Na 1 nauczyciela (z minimum kadrowego) przypada średnio statystycznie 37 studentów (według stanu na dzień 30.11.2009 r.).

4. Ocena obsady zajęć dydaktycznych, w tym zgodności tematyki prowadzonych zajęć z posiadanym dorobkiem naukowym, a także dostępności nauczycieli akademickich, udziału wykładowców z zagranicy oraz praktyki gospodarczej i społecznej.

Na podstawie dokumentów przedłożonych przez Władze Instytutu Ekonomii i Zarządzania Politechniki Koszalińskiej, a dotyczących obsady zajęć dydaktycznych w semestrze letnim

roku akademickim 2009/2010 można sformułować następujące spostrzeżenia:

- W procesie dydaktycznym na kierunku „*finanse i rachunkowość*” na studiach stacjonarnych i niestacjonarnych wszystkie wykłady prowadzone są przez samodzielnych nauczycieli akademickich lub posiadających co najmniej ze stopień naukowy doktora.
- Jeżeli chodzi o zgodność prowadzonych zajęć dydaktycznych prowadzących je nauczycieli z ich specjalizacją i dorobkiem naukowym, to generalnie nie ma sytuacji wskazującej na występowanie niekorzystnych zjawisk. Przedłożony wykaz dorobku naukowego, który obejmował tylko nauczycieli zaliczonych przez Instytut Ekonomii i Zarządzania do minimum kadrowego pozwolił na stwierdzenie faktu, iż nie występują przypadki niewłaściwego doboru nauczycieli akademickich do realizowanych zajęć. Obsada poprawna z drobnymi zastrzeżeniami. np. mgr inż. elektryk prowadzi ćwiczenia ze statystyki, a specjalista z zakresu nauk matematyczno-fizycznych zajęcia z filozofii i logiki. Brak wykładowców z zagranicy i praktyki gospodarczej. Niektórzy nauczyciele dokonują rozszerzania swoich zainteresowań (w stosunku do specjalizacji określonej np. na dyplomie doktorskim) wchodzą na nowe obszary dydaktyczne i posiadają już z tego zakresu publikacje naukowe.

5. Opinie prezentowane przez nauczycieli akademickich w czasie spotkania z zespołem oceniającym.

Spotkanie prowadził Przewodniczący Komisji Oceniającej prof. dr hab. Adam Szewczuk, który zapoznał nauczycieli akademickich uczestniczących w spotkaniu (udział wzięło 40 osób) z celami akredytacji oraz standardami, które powinny być spełnione przez wszystkie uczelnie w Polsce prowadzące kształcenie na kierunkach ekonomicznych. Zostały zaakcentowane pierwsze spostrzeżenia Zespołu Oceniającego w odniesieniu do Instytutu Ekonomii i Zarządzania (jego mocne i słabe strony). W sposób szczególny był podkreślany problem konieczności podnoszenia jakości zajęć dydaktycznych – techniki audiowizualne są dostępne w Instytucie Ekonomii i Zarządzania, ale nie zawsze wykorzystywane, potrzeba wprowadzania w szerokim zakresie technik aktywizujących studentów, szczególnie podczas zajęć konwersatoryjnych i ćwiczeń. Ważny jest adekwatny dobór nauczycieli akademickich do poszczególnych przedmiotów wynikających z planu studiów oraz odpowiednie zabezpieczenie procesu dydaktycznego w pomoce dydaktyczne (podręczniki, skrypty, wykorzystanie Internetu itp.). Podczas spotkania dużo czasu poświęcono problemom związanym z prowadzeniem seminarium dyplomowego, jest to bardzo ważny element procesu dydaktycznego (jego fizyczna forma – to ma być rzeczywista platforma dialogu naukowego: *promotor - dyplomant*), ponadto trzeba przestrzegać zbieżności tematów prac z realizowaną specjalnością przez studenta, odchodzić od tematów opisowych na rzecz tematów związanych z praktyką gospodarczą w których wykorzystywane są materiały empiryczne (z pozyskaniem których często studenci mają trudności). Została zwrócona uwaga na stan popytu na studia ekonomiczne oraz dostosowywanie oferty dydaktycznej do potrzeb gospodarki w wymiarze regionalnym. Ze strony nauczycieli akademickich były zapytania o głębokość zmian, które znajdą się w nowelizowanej ustawie *Prawo o szkolnictwie wyższym*.

6. Ocena prowadzonej dokumentacji osobowej nauczycieli akademickich.

Teczki osobowe nauczycieli akademickich spełniają wymagania określone w rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z dnia 28 maja 1996 r. w sprawie zakresu prowadzenia przez pracodawców dokumentacji w sprawach związanych ze

stosunkiem pracy oraz sposobu prowadzenia akt osobowych pracownika (Dz. U. Nr 62, poz. 286 z późn. zm.). We wszystkich teczkach znajdują się dokumenty zgromadzone w związku z ubieganiem się o zatrudnienie, dokumenty dotyczące nawiązania stosunku pracy i przebiegu zatrudnienia. Dokumenty znajdujące się w aktach są ułożone w porządku chronologicznym i ponumerowane. Teczki zawierają pełen wykaz znajdujących się w nim dokumentów. Kopie dyplomów znajdujące się w teczkach zostały poświadczane za zgodność z oryginałem. We wszystkich teczkach znajdują się aktualne zaświadczenia o odbytych badaniach lekarskich oraz aktualne zaświadczenia o ukończeniu szkolenia w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

Wymogi tzw. minimum kadrowego na kierunku *finanse i rachunkowość* zostały spełnione z pewną nadwyżką zarówno grupie samodzielnych nauczycieli akademickich, jak i osób ze stopniem naukowym doktora. Wszyscy zakwalifikowani do minimum posiadają dorobek publikacyjny, często bardzo bogaty, w zakresie finansów i rachunkowości.

Korzystnie kształtuje się relacja liczbowa: nauczyciele akademicy zaliczeni do minimum a studenci. Zdaniem nauczycieli akademickich nie ma przeszkód w unowocześnianiu procesu dydaktycznego m.in. poprzez wykorzystywanie technik audiowizualnych.

Część V. Działalność naukowa i współpraca międzynarodowa.

1. Ocena działalności naukowej, ze szczególnym uwzględnieniem badań związanych z ocenianym kierunkiem studiów, a także ich finansowania, uzyskiwanych grantów i systemu wspierania rozwoju własnej kadry. Ocena dorobku wydawniczego i wdrożeniowego. Nagrody za wyniki w pracy naukowej.

Formalnie Instytut Ekonomii i Zarządzania realizując studia pierwszego stopnia na kierunku studiów „finanse i rachunkowość” nie jest zobowiązany do wykazania aktywności naukowej. Ale w ostatnich latach nauczyciele akademicy prowadzący zajęcia dydaktyczne na tym kierunku realizowali dwa granty finansowane przez MNiSzW. Obecnie realizowane są dwa projekty finansowane z badań statutowych i 6 z badań własnych. Łączna kwota wydatków poniesionych na badania w latach 2006-2008 sięga prawie 1 miliona złotych.

W latach 2006-2008 opublikowano 28 monografii lub rozdziałów w monografiach oraz 36 artykułów w czasopiśmie recenzowanych o zasięgu co najmniej krajowym, 9 prac z tego okresu to podręczniki, skrypty itp. bezpośrednio powiązane z potrzebami dydaktycznymi kierunku „finanse i rachunkowość”. Instytut nie organizował konferencji naukowych o profilu zbliżonym do finansów i rachunkowości.

2. Ocena studenckiego ruchu naukowego, w tym działalności kół naukowych oraz udziału studentów w badaniach naukowych (z części studenckiej).

W obrębie Instytutu Ekonomii i Zarządzania, gdzie prowadzony jest akredytowany kierunek finanse i rachunkowość, istnieją nieliczne koła naukowe. Udział studentów wizytowanego kierunku w pracach kół jest stosunkowo niewielki. Studenci znacznie chętniej korzystają z innych organizacji i stowarzyszeń studenckich działających na PK takich jak Biuro Karier, AZS, Studenckie Radio Internetowe Jantar czy też Koszalińskie Studenckie Forum Business Centre Club. Koła naukowe są finansowane z budżetu Uczelni

przeznaczonego na działalność studencką. Przyznane środki są wystarczające na zrealizowanie zamierzonego programu.

Załącznik Nr 6 – Działalność naukowa jednostki.

3. Ocena współpracy międzynarodowej, w tym wymiany studentów i kadry naukowo-dydaktycznej.

Instytut Ekonomii i Zarządzania nie prowadził zorganizowanej współpracy ani wymiany kadry z ośrodkami zagranicznymi specjalizującymi się w problematyce finansów i rachunkowości. Niektórzy pracownicy uczestniczyli jednak w konferencjach zagranicznych, przebywali na stażach zagranicznych oraz utrzymywali kontakty naukowe z pracownikami naukowymi z uczelni zagranicznych.

Wymiana studentów ograniczała się do wyjazdów w ramach programu Erasmus (ostatnio 3 osoby) i przyjazdów studentów z Portugalii (ostatnio 5 osób).

Załącznik Nr 7 – Wykaz tematów prac naukowych i dydaktycznych realizowanych wspólnie z ośrodkami zagranicznymi.

W wizytowanym Instytucie Ekonomii i Zarządzania realizowane były i są projekty badawcze powiązane z ocenianym kierunkiem a ich wynikiem są udokumentowane publikacje naukowe. Należy jednak zauważyć, iż pewna ich liczba afiliowana jest w macierzystych uczelniach kadry zatrudnionej w PK jako drugim miejscem pracy. Relatywnie dużo publikacji zamieszczanych jest w wydawnictwach uczelnianych.

Za niewystarczającą należy uznać współpracę z ośrodkami zagranicznymi, w tym wymianę kadry naukowej i studentów.

Część VI. Baza dydaktyczna.

1. Ocena dostosowania bazy dydaktycznej, w tym sal wykładowych, pracowni i laboratoriów oraz ich wyposażenia, dostępu do komputerów i internetu, zasobów bibliotecznych do potrzeb naukowych i dydaktycznych ocenianego kierunku, a także dostosowania bazy do potrzeb osób niepełnosprawnych.

Instytut Ekonomii i Zarządzania dysponuje własnym i stosunkowo nowym (z 1997 r.) budynkiem o powierzchni prawie 13 tys. m²., w którym poza dużą aulą (361 miejsc) znajduje się 45 sal mogących pomieścić ponad 2800 osób. Studenci mają do dyspozycji między innymi trzy laboratoria komputerowe (dla 105 osób), czytelnie książek i czytelnie czasopism, dwa bufety, punkty ksero oraz kiosk. Wszystkie sale wykładowe wyposażone są w rzutniki multimedialne oraz dostęp do Internetu. Wykładowcy mogą także korzystać z innych pomocy dydaktycznych. Uczelnia zapewnia pracownikom i studentom dostęp do komputerów i Internetu w ramach nowoczesnej i modernizowanej infrastruktury teleinformatycznej.

Studenci IEiZ korzystać mogą z biblioteki głównej PK oraz dwóch odrębnych czytelni czasopism i książek zlokalizowanych w budynku Instytutu. W pierwszej są 24 miejsca w drugiej 36. W każdej zainstalowano po jednym komputerze umożliwiającym dostęp do elektronicznych katalogów oraz baz danych. Czytelnia czasopism eksponuje ponad 130 czasopism z zakresu zarządzania, finansów i rachunkowości. Z zagranicznych

wyłożony jest między innymi *Harvard Business Review* (nie ma go w wersji Polskiej), *Journal of Finance*, *Journal of Political Economy*, *American Journal of Applied Economics*, oraz trzy czasopisma ekonomiczne wydawane przez AEA czyli *American Economic Review*, *Journal of Economic Perspectives* oraz *Journal of Economic Literature*. Należy podkreślić, iż studenci mają dostęp do czasopism zagranicznych przez bazy *on-line* EBSCO oraz Elsevier. Ponadto można skorzystać z platformy *ibuk.pl* umożliwiającej dostęp do 450 tys. książek. Serwisy informacyjny typu LEX, Serwis Podatkowy, Serwis Bankowy umożliwiają dostęp do akt prawnych.

Zakupy dokonywane są na szczeblu biblioteki centralnej. Według informacji pracowników czytelni pracownicy raczej rzadko formułują sugestie zakupu nowych książek. Przedstawiciele kierunku finanse i rachunkowość czynią to częściej niż zarządzania. Warunki lokalowe biblioteki ulegną poprawie po zrealizowaniu w najbliższych dwóch latach nowej inwestycji.

Budynek IEiZ został zaprojektowany w sposób umożliwiający niepełnosprawnym studentom bezpośredni dojazd do wind. Na parterze zainstalowana jest specjalna platforma umożliwiająca przewóz osób na wózkach inwalidzkich do poziomu -1.

2. Opinia studentów na temat obiektów dydaktycznych, socjalnych i sportowych, w tym ich wyposażenia.

Studenci są w pełni zadowoleni z przestronnych, bardzo dobrze wyposażonych sal wykładowych. Studenci korzystają z nowoczesnych technik multimedialnych oraz specjalistycznego oprogramowania. Komunikacja między budynkami Uczelni nie sprawia im problemu. Wszystkie obiekty Uczelni posiadają windy oraz podjazdy w związku z czym są w pełni dostosowane do osób niepełnosprawnych.

Uczelnia dysponuje własnymi obiektami sportowymi, do których studenci mają swobodny dostęp. W znacznej mierze wizytowani korzystają z sal gimnastycznych oraz usług oferowanych przez Przystań Yacht Clubu Politechniki Koszalińskiej.

Baza dydaktyczna wizytowanego Instytutu Ekonomii i Zarządzania należy do jego mocnych stron i zapewnia znakomite warunki studentom kierunku zarządzanie.

Część VII. Sprawy studenckie.

1. Ocena spraw studenckich, w tym działalności samorządu i organizacji studenckich oraz współpracy z władzami uczelni.

W Politechnice Koszalińskiej funkcjonuje Samorząd Studentów Instytutu Ekonomii i Zarządzania, który jest częścią ogólnouczelnianego Parlamentu Studentów PK. Wybory do samorządu odbywają się na początku każdego roku akademickiego przy rocznej kadencji zarządu. Samorząd działa na podstawie uchwalonego przez siebie Regulaminu, zgodnego z obowiązującymi przepisami prawa. Członkowie samorządu wizytowanego kierunku zasiadają w uczelnianych komisjach: Komisji Dyscyplinarnej ds. Nauczycieli Akademickich, Komisji Dyscyplinarnej Uczelni ds. Studentów, Odwoławczej Komisji Dyscyplinarnej Uczelni ds. Studentów, Komisji ds. jakości kształcenia, Uczelnianej Komisji Rekrutacyjnej. Samorząd rozwija się i działa bardzo dynamicznie. Uczelnia umożliwia samorządowi autonomiczne działanie, stwarzając przy tym bardzo dobre warunki współpracy.

Uczelnia nie spełnia wymogów art. 61 ust 3 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym stanowiącym o 20% udziale studentów w Senacie. Uznaje się za konieczne przy obecnej obsadzie, powołanie dodatkowego przedstawiciela studentów aby osiągnąć ustawowe minimum. Nie ma również 20% udziału studentów w Radzie Instytutu, w związku z czym nie spełniono również wymogów art. 67 ust. 4 ustawy. Konieczne jest uzupełnienie tych braków.

W trakcie przeprowadzanej wizytacji odbyło się jedno spotkanie z przedstawicielami Samorządu Studentów Instytutu Ekonomii i Zarządzanie. Samorządowcy mają do swej dyspozycji w pełni wyposażone biuro, które spełnia ich oczekiwania. Są bardzo zadowoleni z obecnej współpracy z administracją, władzami Instytutu oraz Uczelni. Rada Samorządu Studenckiego zgodnie z art. 68 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, uczestniczy w procesie opiniowania podstawowych aktów prawnych.

Bezpośrednio samorządowcy nie mają wpływu na wybór ubezpieczyciela, ale nie zgłaszają zastrzeżeń co do obecnej firmy ubezpieczającej. Pomimo powszechnego zadowolenia, Uczelnia powinna zapewnić Samorządowi Studenckiemu prawo do konsultacji oraz zaopiniowania wyboru ubezpieczyciela. Samorząd dysponuje stałym budżetem pozwalającym na należyte funkcjonowanie. Uczelnia zapewnia możliwość delegowania swoich przedstawicieli na konferencje ogólnopolskie i szkolenia.

Samorząd jest w trakcie przygotowywania własnej strony internetowej. Dotychczasowo korzystał ze strony Parlamentu Studentów PK oraz zakładki Instytutu. Czynnie bierze udział w prowadzeniu forum Instytutu, będącego pierwszym kontaktem studentów z samorządem. Również dostępny jest podczas dyżurów. Samorząd organizuje dwugodzinne szkolenia dla studentów na początku roku akademickiego, zachęcając studentów do podejmowania pracy w strukturach samorządu. Studenci akredytowanego kierunku *zarządzanie* w dużej mierze biorą udział w aktywnej pracy na rzecz samorządu.

2. Ocena systemu opieki materialnej i socjalnej oferowanej studentom wizytowanej jednostki.

Podział świadczeń funduszu pomocy materialnej jest zgodny z kryteriami art. 174 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym, co do podziału na cele socjalne i naukowe otrzymanych dotacji. W obrębie Instytutu funkcjonuje Komisja Stypendialna IEiZ oraz Odwoławcza Komisja Stypendialna dla studentów PK. Wyżej wymienione komisje wypełniają kryteria art. 177 ust 3 ustawy o przeważającym udziale studentów. Przewodniczący są powoływani spośród pracowników Uczelni. Według ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym komisja posiada niezależność w podejmowaniu wszelkich decyzji. Ustawa nie określa przy tym trybu wyboru przewodniczącego lecz gwarantuje większościowy udział studentów w składzie komisji. Wskazane byłoby zachowanie prawa do demokratycznych wyborów przewodniczącego Komisji Stypendialnej oraz Odwoławczej Komisji Stypendialnej.

Studenci kierunku *zarządzanie*, pobierają wszystkie oferowane przez uczelnie formy pomocy materialnej. Politechnika Koszalińska wydając decyzje stypendialne spełnia wymagania art. 207 ust. 1 Ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym. Wszystkie formalności związane z ubieganiem się o stypendium, pobór wniosków oraz odbiór decyzji studenci załatwiają w dziale pomocy materialnej, który według ich opinii bardzo dobrze funkcjonuje.

Uczelnia posiada kilka własnych domów studenta. Studenci otrzymują miejsca w akademiku zgodnie z kryteriami art. 185 ustawy Prawo o Szkolnictwie Wyższym oraz na zasadach zawartych w oddzielnym regulaminie. Oferowane standardy lokalowe są

adekwatne do niezbyt wygórowanej opłaty z tytułu zamieszkania w akademiku. Ponadto studenci mogą korzystać ze stołówki studenckiej oraz baru szybkiej obsługi.

3. Opinie studentów prezentowane w czasie spotkania z zespołem oceniającym.

W trakcie wizytacji w Politechnice Koszalińskiej odbyło się jedno spotkanie ze studentami kierunku zarządzanie. W spotkaniu wzięło udział około 30 studentów wyłącznie I roku studiów stacjonarnych II stopnia. Studenci przebywający na sali wyrazili powszechne zadowolenie z wyboru uczelni oraz kierunku studiów. Są poinformowani o dodatkowych konsultacjach oraz bardzo często z nich korzystają. Znają terminarz zaliczeń oraz program studiów. Wielkość grup wykładowych jest dostosowana do wielkości sal, co sprzyja swobodnemu dostępowi do oferowanej wiedzy.

Studenci na ogół są zadowoleni z pracy Dziekanatu, jednakże podkreślają, że częstokroć nie można uzyskać w nim podstawowych informacji odnośnie zapisów na semina, wyboru promotora czy też zmiany w planie zajęć. Wydaje się, że przekazywanie studentom informacji wyłącznie przez starostów grup nie jest wystarczające, w związku z czym Uczelnia powinna zamieszczać tego typu informacje z dokładnym wyjaśnieniem również na stronie internetowej oraz w uczelnianych gablotach. Studenci są zadowoleni z systemu i trybu rozliczania praktyk studenckich oraz funkcjonowania systemu pomocy materialnej. Wpłaty regulowane są terminowo, a terminarz składania podań nie sprawia większego problemu.

Studenci z zainteresowaniem uczestniczą w wykładach z języka obcego, dostosowanego poziomem zaawansowania do umiejętności studentów a fachową terminologią do kierunku studiowania. W pełni deklarują chęć wprowadzenia obowiązkowych certyfikatów językowych, potwierdzających znajomość języka wg powszechnie obowiązującej skali biegłości. Sporadycznie korzystają z odbywających się na Uczelni zajęć fakultatywnych. Potwierdzają znajomość systemu punktów ECTS. W małym stopniu uczestniczą w programach wymiany międzynarodowej *Sokrates Erasmus*. Wydaje się, że wskazane byłoby spopularyzowanie wśród studentów wyżej wymienionego programu.

Studenci mają bardzo duże zastrzeżenia co do systemu wyboru promotora oraz seminariów. Odgórnie przypisani są do konkretnych promotorów, bez możliwości zmiany. Częstokroć zdarza się, że studenci na prośbę o przeniesienie uzyskują odmowę, tym samym zmuszeni są do pisania pracy na temat nie związany z ich zainteresowaniami. Szczególną trudność sprawia im przedmiot statystyka matematyczna. Według opinii studentów, wykładowca nie rozgranicza materiału na oddzielne ćwiczenia oraz wykłady. Skutkiem takiego postępowania jest nadmiar teorii na zaplanowanych ćwiczeniach, na których to studenci nie realizują projektów, wymaganych na egzaminie końcowym rocznym. Studenci obawiają się, że nie poradzą sobie z zaliczeniem przedmiotu podczas sesji egzaminacyjnej.

Władze Uczelni zapewniają należyte funkcjonowanie i finansowanie instytucji oraz organizacji studenckich. Bez zarzutu oraz zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa działa system opiniowania aktów prawnych przez Parlament Studentów PK. System odpłatności za studia jak i wzór umowy zawieranej pomiędzy studentem a uczelnią również spełnia kryteria oceny spraw studenckich. Umowa nie zawiera klauzul niedozwolonych uznanych przez UOKiK, a studenci nie muszą ponosić żadnych opłat dodatkowych z tytułu studiowania.

Politechnika Koszalińska nie spełnia wymogów zawartych w art. 202 pkt 6 ustawy Prawo o szkolnictwie wyższym w związku z 20% uczestnictwem studentów w organach kolegialnych Uczelni.

Część VIII. Dokumentacja toku studiów.

Ocena zgodności prowadzonej w uczelni dokumentacji toku studiów, w tym albumu studentów, księgi dyplomów, teczek osobowych studentów i absolwentów, kart egzaminacyjnych i indeksów, wydawanych dyplomów i suplementów z przepisami prawa.

1. **Album studentów** - prowadzony jest prawidłowo, centralnie dla całej Uczelni. Wpisy są sporządzane zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów (Dz. U. Nr 224, poz. 1634),
2. **Księga dyplomów** – jednolita dla całej Uczelni i zawiera wszystkie wpisy, zgodnie z w/w rozporządzeniem,
3. **Karty okresowych osiągnięć studenta** – sporządzane w sposób poprawny,
4. **Protokoły zaliczenia przedmiotu** – sporządzane w sposób poprawny,
5. **Rejestr wydanych indeksów i legitymacji** – prowadzony w sposób poprawny.
6. **Indeksy** – prowadzone poprawnie.
7. **Teczki osobowe studentów** - (w tym: nowoprzyjętych, przeniesionych, urlopowanych, skreślonych). Analiza losowo wybranych teczek studentów, wykazała, iż są one prowadzone w sposób prawidłowy i zawierają wszystkie wymagane dokumenty, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Nauki i Szkolnictwa Wyższego z dnia 2 listopada 2006 r. w sprawie dokumentacji przebiegu studiów tj.: oryginał lub odpis świadectwa dojrzałości, ankietę osobową studenta, poświadczoną przez Uczelnię fotokopię dowodu osobistego lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość, aktualną fotografię kandydata, dokumenty postępowania kwalifikacyjnego, kopię decyzji o przyjęciu na studia oraz oryginał potwierdzenia jej doręczenia, podpisany przez studenta akt ślubowania, karty okresowych osiągnięć studenta, a także potwierdzenie odbioru legitymacji studenckiej i indeksu.

Stwierdzono, że wszystkie decyzje wydawane w indywidualnych sprawach studenckich mają wymaganą przepisami formę.

Analiza dokumentacji toku studiów pozwoliła na stwierdzenie, iż jest ona prowadzona w sposób prawidłowy.

Część IX. Podsumowanie.

1. Ocena spełnienia standardów jakości kształcenia.

Tabela nr 5.

Część raportu	Nazwa Standardu	Ocena spełnienia standardów				
		wyróżniająco	w pełni	znacząco	częściowo	niedostatecznie
Cz. II	Struktura kwalifikacji absolwenta			Tak		
Cz. II	Plany studiów i programy nauczania			Tak		
Cz. IV	Kadra naukowo-dydaktyczna		Tak			

Cz. II	Efekty kształcenia			Tak		
Cz. V	Badania naukowe				Tak	
Cz. III	Wewnętrzny system zapewnienia jakości				Tak	
Cz. VI	Baza dydaktyczna	Tak				
Cz. I, VII	Sprawy studenckie		Tak			
Cz. I, IV, VIII	Kultura prawna uczelni i jednostki		Tak			
Cz. I, II, III	Kontakty z otoczeniem		Tak			
Cz. II, V	Poziom umiędzynarodowienia				Tak	

2. Ocena perspektyw utrzymania i rozwoju kształcenia na ocenianym kierunku w wizytowanej jednostce (uzasadnienie powinno nawiązywać do uwag zawartych w treści raportu) oraz ewentualne zalecenia.

Jeszcze nie został zakończony pełny cykl kształcenia na poziomie studiów I stopnia, stąd brak podstaw do pełnej oceny. Uwzględniając rzeczywisty stan studentów na poszczególnych latach, jest trend rosnący. Oznacza to stale wzrastającą popularność tego kierunku studiów. W regionie koszalińskim tylko na Politechnice Koszalińskiej można realizować studia na kierunku „*finanse i rachunkowość*”. Pozycja rynkowa dobra. Gospodarka lokalna i regionalna potrzebuje specjalistów po tym kierunku studiów. Perspektywy dla tego kierunku są obiecujące.

W odpowiedzi na raport z wizytacji Władze poinformowały o podjętych działaniach naprawczych.